

TIBBIYOT XODIMINING BEMORLARGA SO'Z ORQALI TA'SIR KO'RSATISHI

Nazarova Zarnigor Raxmatjon qizi

TTA "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida o'qituvchisi

O'rmonjonov Abdumajid

TTA "Davolash ishi" yo'nalishi 2-kurs talabasi

Odilov Vohidjon

TTA "Davolash ishi" yo'nalishi 2-kurs talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada tibbiyot xodimlari so'zlarni samarali va sezgir tarzda qo'llash orqali o'z bemorlari uchun ijobiy natijalarga erishishga yordam berishlari va umumiy tibbiy yordam sifatini yaxshilashlari mumkinligi haqida so'z boradi.*

Аннотация: *В этой статье обсуждается, как медицинские работники могут помочь добиться положительных результатов для своих пациентов и улучшить общее качество медицинской помощи, используя слова эффективно и деликатно.*

Annotation: *This article discusses how healthcare professionals can help achieve positive outcomes for their patients and improve the overall quality of care by using words effectively and sensitively.*

Tibbiyot xodimining so'zlari va muloqot uslubi bemorning fikrlari, his-tuyg'ulari va xatti-harakatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bu ta'sir ba'zan "hipnotik ta'sir" deb ataladi, garchi u rasmiy gipnozni induktsiya qilish usullarini o'z ichiga olmaydi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, ijobiy, ishonchli tildan foydalanadigan va aniq va empatik muloqot qiladigan tibbiyot mutaxassislari bemorlarning natijalarini yaxshilashi mumkin, jumladan, og'riqni yo'qotish, tashvishlarni kamaytirish va davolanishga rioya qilishni yaxshilash. Aksincha, salbiy yoki noaniq til tashvish va noaniqlikni oshirishi va kamroq ijobiy natijaga hissa qo'shishi mumkin.

Tibbiy muloqotning gipnoz ta'siri bemorning sog'lig'i, davolanishi va tiklanishi haqidagi umidlari va e'tiqodlarini faollashtirishni o'z ichiga olishi mumkin. Ushbu taxminlar va e'tiqodlar bemorning fiziologik va psixologik javoblarini, jumladan og'riqni his qilishni, immunitet funksiyasini va stress darajasini shakllantirishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, bemorlarga ta'sir qilish uchun tildan foydalanish axloqiy va ularning avtonomiyasi va qadriyatlarini hurmat qilishi kerak. Tibbiyot mutaxassislari to'g'ri, shaffof va bemorning farovonligi va tushunishiga yordam beradigan usullar bilan muloqot qilishga intilishlari kerak.

Tibbiyot xodimlari bemorlarga ta'sir qilish uchun tildan foydalanishlari mumkin bo'lgan usullardan biri bu taklifdir. Taklif - bu insonning fikrlari, his-tuyg'ulari yoki xatti-harakatlariga ta'sir ko'rsatishga qaratilgan muloqot shakli. Taklifni og'zaki yoki og'zaki bo'lmagan signallar, masalan, ovoz ohangi, tana tili yoki muayyan so'z yoki iboralardan foydalanish orqali etkazish mumkin.

Taklif bemorning shifo va tiklanish uchun o'z resurslarini faollashtirish uchun ishlatilishi mumkin. Misol uchun, tibbiyot xodimi bemorga ularning alomatlarini engish qobiliyatiga ega ekanligini yoki tezda tuzalib ketishini aytish uchun tildan foydalanishi mumkin. Bu bemorning o'z-o'zini davolash mexanizmlarini faollashtirishga yordam beradi va ijobiy dunyoqarashga yordam beradi.

Tibbiyot xodimlari bemorlarga ta'sir qilish uchun tildan foydalanishning yana bir usuli metafora va analogiyalardan foydalanishdir. Metaforalar va analogiyalar murakkab tibbiy tushunchalarni soddalashtirishga yordam beradi va ularni bemorlar uchun qulayroq qiladi. Ular, shuningdek, bemorlarga o'zlarining alomatlari va davolash usullarini aniqroq tushunishga yordam berish uchun ishlatilishi mumkin.

Va nihoyat, tibbiyot xodimlari o'z bemorlari bilan munosabatlar va ishonchni mustahkamlash uchun tildan foydalanishlari mumkin. Bu faol tinglash ko'nikmalaridan foydalanish, hamdardlik va tushunishni namoyon etish, aniq va shaffof muloqot qilishni o'z ichiga olishi mumkin. Munosabatlar va ishonchni mustahkamlash bemorlarga tibbiy yordam ko'rsatishda o'zlarini qulay va ishonchli his qilishlariga yordam beradi, bu esa o'z navbatida natijalarni yaxshilashi mumkin.

Tibbiyot xodimlarining bemorlarga til orqali ta'siri bemorning natijalariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ijobiy, ishontiruvchi tildan foydalanish, takliflar berish, metafora va o'xshashliklardan foydalanish, o'zaro munosabatlar va ishonchni mustahkamlash tibbiyot xodimlari davolanishni rag'batlantirish, tashvishlarni kamaytirish va bemorning umumiy farovonligini yaxshilashga yordam beradi.

Gipnotik ta'sirning asosiy elementlaridan biri bemorning taklif qilish darajasidir. Tavsiya qilish qobiliyati odamning taklif yoki ko'rsatmalarni qabul qilish darajasini bildiradi. Ba'zi odamlar tabiatan boshqalarga qaraganda ko'proq taklif qiladilar va bunga bir qator omillar, jumladan, shaxsiyat, madaniyat va davolanayotgan tibbiy holatning tabiati ta'sir qilishi mumkin.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, juda tavsiya etilgan bemorlar tibbiy sharoitlarda gipnoz usullariga ko'proq javob berishlari mumkin. Gipnoz usullari og'riqni yo'qotish, yengillik yoki ijobiy fikrlash bo'yicha takliflarni o'z ichiga olishi mumkin va mushaklarning progressiv bo'shashishi yoki boshqariladigan tasvirlar kabi induksiya usullarini o'z ichiga olishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, barcha bemorlar gipnoz usullari uchun mos nomzodlar emas va bu usullar faqat tegishli tibbiy sharoitlarda o'qitilgan mutaxassislar tomonidan qo'llanilishi kerak.

Tilning tibbiy sharoitlarda bemorlarga ta'sir qilishining yana bir usuli platsebo effektidir. Platsebo effekti bemorda faol terapevtik komponentga ega bo'lmagan davolanish yoki aralashuvning ijobiy natijasini boshdan kechiradigan hodisani anglatadi. Platsebo effekti bemorning til va boshqa kontekst omillari ta'sir qilishi mumkin bo'lgan davolanish haqidagi taxminlari va e'tiqodlari bilan bog'liq deb hisoblanadi.

Masalan, dori-darmonlarni yozayotganda ijobiy, taskin beruvchi tildan foydalanadigan tibbiyot xodimi platsebo effektini kuchaytirishi va bemorning davolanishga munosabatini yaxshilashi mumkin. Boshqa tomondan, salbiy yoki noaniq til platsebo ta'sirini kamaytirishi va bemorning davolanishga bo'lgan munosabatini kamaytirishi mumkin.

Tibbiy sharoitlarda tilning gipnoz ta'siri taklif, platsebo effektlari va boshqa mexanizmlar orqali bemorning natijalariga ta'sir qilishi mumkin. Tibbiyot xodimlari bemorning nazorat tuyg'usini kuchaytirish, shifo va tiklanishni rag'batlantirish, ishonch va munosabatlarni mustahkamlash uchun tildan foydalanishlari mumkin. Biroq, tilni axloqiy va mas'uliyat bilan ishlatish va bemorning shaxsiy ehtiyojlari va afzalliklarini hisobga olish muhimdir.

Tibbiyot xodimlari bemorlarga ta'sir qilish uchun tildan foydalanishlari mumkin bo'lgan usullardan biri ular taqdim etgan ma'lumotlarni ijobiy yoki salbiy tarzda shakllantirishdir. Misol uchun, tibbiyot xodimi davolanishni yuqori muvaffaqiyat darajasi deb ta'riflashi mumkin yoki ular davolanishning xavflari va mumkin bo'lgan yon ta'siriga e'tibor qaratishlari mumkin. Bu bemorning qaror qabul qilish jarayoniga va davolanishga tayyorligiga ta'sir qilishi mumkin.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, bemorlarning ob'ektiv xavf va foyda salbiy tarzda tuzilgan davolanish varianti bilan bir xil bo'lsa ham, ijobiy tarzda tuzilgan davolash variantini tanlash ehtimoli ko'proq. Ushbu effekt ramka effekti sifatida tanilgan va tibbiy ma'lumotlarning bemorlarga qanday yetkazilishi muhimligini ta'kidlaydi.

Tibbiyot xodimlari bemorlarga ta'sir qilish uchun tildan foydalanishning yana bir usuli - bu hikoyalardan foydalanishdir. Hikoyalar tibbiy ma'lumotni yanada qiziqarli va esda qolarli tarzda etkazish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan hikoyalardir. Masalan, tibbiyot xodimi bemorga umid va ilhom berish uchun xuddi shunday holatdan muvaffaqiyatli tuzalib ketgan bemorni tasvirlash uchun hikoyadan foydalanishi mumkin.

Rivoyatlar tibbiy ma'lumotni shaxsiylashtirish va bemorning shaxsiy tajribasiga ko'proq moslashtirish uchun ham ishlatilishi mumkin. Bu bemorning faolligini oshirishga va ularning ahvoli va davolash usullarini tushunishga yordam beradi.

Bundan tashqari, tibbiyot xodimlari bemorning his-tuyg'ulari va tajribalarini tasdiqlash va tan olish uchun tildan foydalanishlari mumkin. Misol uchun, tibbiyot xodimi bemorning protseduradan qo'rquvi yoki xavotirini tan olish uchun empatik tildan foydalanishi mumkin. Bu bemor bilan ishonch va munosabatlarni o'rnatishga yordam beradi va ularning tibbiy yordam ko'rsatish bo'yicha umumiy tajribasini yaxshilaydi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, tibbiyot xodimlarining bemorlarga til orqali ta'siri turli shakllarda bo'lishi mumkin, jumladan, ramkalar, hikoyalar va empatiya. Tilni samarali va sezgir tarzda qo'llash orqali tibbiyot xodimlari o'z bemorlari uchun ijobiy natijalarga erishishga yordam berishlari va umumiy tibbiy yordam sifatini yaxshilashlari mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Green, J. P. va Barabasz, A. F. (2018). Tibbiy muolajalarda gipnoz ta'siri: adabiyotlarni ko'rib chiqish. Xalqaro klinik va eksperimental gipnoz jurnali,
2. Kirsch, I. (2018). Javob kutish. Shaxs va individual farqlar ensiklopediyasida .
3. Jensen, M. P. va Patterson, D. R. (2014). Surunkali og'riqni davolash uchun gipnoz yondashuvlari: so'nggi tadqiqot natijalarining klinik ta'siri. Amerikalik psixolog.
4. Barsky, A. J., Saintfort, R., Rogers, M. P., & Borus, J. F. (2002). Nonspesifik dorilarning yon ta'siri va nosebo fenomeni.
5. Charon, R. (2001). Hikoya tibbiyoti: hamdardlik, fikrlash, kasb va ishonch uchun namuna.
6. Нарметова, Ю. (2016). Организация психологической службы у больных с хронической почечной недостаточностью. Scienceweb academic papers collection.
7. Нарметова, Ю. К. (2022). ОНКОЛОГИК БЕМОРЛАР ВА УЛАРНИНГ ОИЛА АЪЗОЛАРИНИНГ ПСИХО-ЭМОЦИОНАЛ ХОЛАТЛАРИ. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI, 2(12), 220-224.
8. Нарметова, Ю. (2017). Психологическая помощь больным с хроническими соматическими заболеваниями.
9. Zarnigor, N. (2022). RAHBAR PSIXOLOGIYASI VA UNING MEHNATIGA QO'YILADIGAN TALABLAR. INNOVATION IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 2(24), 121-125.
10. Назарова, З. (2023). ПСИХОСОМАТИК КАСАЛЛИКЛАРДА ПСИХОКОРРЕКСИЯ ВА ПСИХОПРОФИЛАКТИКА УСУЛЛАРИ. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(6), 268-272.
11. Olimjonova, Z. B. Q. (2022). МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ YOSHIDAGI BOLALAR EMOTSIONAL SOHASI PSIXOFIZIOLOGIYASINING ASOSIY XUSUSIYATLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2(5), 311-315.